

Programa d'habilitats 2. Habilitats de comunicació (3109G01009/2016)

Dades generals

Curs acadèmic : 2016

Descripció : La comunicació és una part fonamental i clau de la feina del metge, tant per establir una relació adequada amb el pacient i la seva família, com també amb els altres professionals de la salut.

L'entrevista clínica, podem dir que és el primer acte mèdic que realitzem, ens ha d'ajudar a poder facilitar i establir un diagnòstic, explicar la situació en la que es troba el pacient, quins riscos presenta, quin és el seu pronòstic, intenta, mitjançant la informació, que el pacient col·labori en el tractament, i a relacionar-nos amb familiars i amics; és a dir a crear el clima adient per fer una assistència de qualitat. Per tant, l'hem de considerar una eina essencial de diagnòstic i de suport al tractament.

És per tot això, que considerem clau la formació de l'estudiant de medicina en tècniques d'entrevista i en la importància de fer un adequat compliment i registre de la història clínica, a més de l'abordatge en la introducció dels aspectes ètics i legals tant de l'entrevista com de la història clínica.

Considerem que durant els anys preclínic l'estudiant ha de conèixer aquestes eines de comunicació amb el pacient, per quan estigui fent les matèries i les pràctiques clíniques poder-les portar a terme d'una forma adient.

Crèdits ECTS : 6

Grups

Grup A

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : MARIA DOLORES CAPELLA HEREU , ANTONI CASTRO GUARDIOLA , CARLOS JAVIER CEREZO GOYENECHÉ , GABRIEL COLL DE TUERO , ARMANDO JESUS GRAU MARTIN , MARIA MAR RODRIGUEZ ALVAREZ , PEDRO ANTONIO TORAN MONSERRAT , SUSANNA VARGAS VILA , ALBERTO ZAMORA CERVANTES

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (20%), Anglès (10%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		1	
Aprenentatge basat en problemes		1	
Aprenentatge basat en problemes		2	

Grup B

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : MARIA CARMÉ CARRION RIBAS , ANTONI CASTRO GUARDIOLA , CARLOS JAVIER CEREZO GOYENECHÉ , GABRIEL COLL DE TUERO , ARMANDO JESUS GRAU MARTIN , SILVIA TORRENT GOÑI , SUSANNA VARGAS VILA , ALBERTO ZAMORA CERVANTES

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (20%), Anglès (10%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		2	
Aprenentatge basat en problemes		3	
Aprenentatge basat en problemes		4	

Grup C

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : MARIA CARMÉ CARRION RIBAS , ANTONI CASTRO GUARDIOLA , CARLOS JAVIER CEREZO GOYENECHÉ , GABRIEL COLL DE TUERO , ARMANDO JESUS GRAU MARTIN , PASCUAL SOLANAS SAURA , SUSANNA VARGAS VILA , ESTHER VILERT GARROFA , ALBERTO ZAMORA CERVANTES

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (20%), Anglès (10%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		3	
Aprenentatge basat en problemes		5	
Aprenentatge basat en problemes		6	

Grup D

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : ANTONI CASTRO GUARDIOLA , CARLOS JAVIER CEREZO GOYENECHÉ , GABRIEL COLL DE TUERO , FERRAN CORDON I GRANADOS , ARMANDO JESUS GRAU MARTIN , MIGUEL QUESADA SABATE , MARIA CRUZ RODRIGUEZ JAREÑO , PASCUAL SOLANAS SAURA , SUSANNA VARGAS VILA , ALBERTO ZAMORA CERVANTES

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (20%), Anglès (10%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		4	
Aprenentatge basat en problemes		7	
Aprenentatge basat en problemes		8	

Competències

- Reconèixer els elements essencials de la professió mèdica, que incloguin els principis ètics, les responsabilitats legals i l'exercici professional centrat en el pacient.
- Comprendre la importància d'aquests principis per al benefici del pacient, de la societat i la professió, fent especial atenció al secret professional.
- Saber aplicar el principi de justícia social a la pràctica professional i comprendre les implicacions ètiques de la salut en un context mundial en transformació.
- Desenvolupar la pràctica professional respectant l'autonomia del pacient, les seves creences i la seva cultura.
- Reconèixer les pròpies limitacions i la necessitat de mantenir i actualitzar la competència professional, fent especial atenció a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per a la qualitat.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant.
- Realitzar un examen físic i una valoració mental.
- Adquirir experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i demés recursos del sistema sanitari.
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent dels problemes que afecten el malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Redactar històries clíniques i altres registres mèdics de manera comprensible per a tercers.
- Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant oralment com per escrit, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capaci per a dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, mitjans de comunicació i altres professionals.
- Reconèixer els determinants de salut en la població, tant els genètics com els depenent del sexe i estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Assumir el propi paper en les accions de prevenció i protecció davant de malalties, lesions o accidents i manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Reconèixer el propi paper en equips multiprofessionals, assumint el lideratge quan sigui apropiat, tant per al subministrament de cures de la salut, com en les intervencions per a la promoció de la salut.
- Obtenir i utilitzar dades epidemiològiques i valorar tendències i riscos per a la presa de decisions sobre salut.
- Conèixer les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut.
- Tenir coneixements bàsics del Sistema Nacional de Salut i de legislació sanitària.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

- Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives i d'investigació.
- Mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seva posterior anàlisi, preservant la confidencialitat de les dades.
- Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i la cura de les malalties.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.
- Adquirir la formació bàsica per a l'activitat investigadora.
- Garantir el coneixement adequat de la llengua anglesa, tant oral com escrita, tenint en compte les especificitats del registre mèdic per a poder comunicar-se eficaçment a la comunitat internacional científica i professional.

Continguts

1. ENTREVISTA I COMUNICACIÓ CLÍNICA
 - 1.1. La comunicació verbal i no verbal
 - 1.2. Principis de la comunicació humana
 - 1.3. Parts de l'entrevista clínica
 - 1.4. La participació dels pacients a l'entrevista
2. SITUACIONS ESPECIALS: agressivitat, males notícies, els acompanyants...
3. LA HISTÒRIA CLÍNICA
 - 3.1. Història clínica a l'Atenció Primària
 - 3.2. Història clínica hospitalària
 - 3.3. Els registres informàtics
4. ASPECTES ÈTICS I LEGALS EN L'ENTREVISTA CLÍNICA I LA HISTÒRIA CLÍNICA.
5. COMUNICACIÓ INTERPROFESSIONAL

Activitats

Tipus d'activitat	Hores amb professor	Hores sense professor	Total
Aprenentatge basat en problemes (PBL)	18	80	98
Classes participatives	4	2	6
Elaboració de treballs	1	5	6
Pràctiques en empreses / institucions	0	8	8
Prova d'avaluació	1	8	9
Seminaris	12	6	18
Simulacions	3	3	6
Total	39	112	151

Bibliografia

- Borrell i Carrió, F. (Francesc) (DL 2004). *Entrevista clínica : manual de estratègies pràctiques* . Barcelona: SEMFYC Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria. [Catàleg](#)
- Borrell i Carrió, F. (Francesc) (1989). *Manual de entrevista clínica para la atención primaria de salud* . Barcelona: Doyma. [Catàleg](#)
- Clèries, Xavier (2009). *El Pacient té la paraula : la comunicació amb els professionals de la salut* . Barcelona: Viguera. [Catàleg](#)
- Clèries, Xavier (cop. 2006). *La Comunicació : una competència essencial para los profesionales de la salud* . Barcelona [etc.]: Masson. [Catàleg](#)
- Kravtman, Maurice (cop. 1991). *El Diagnòstico a través de la historia clínica* (2ª ed.). Madrid: IDEPSA. [Catàleg](#)
- Bernstein, Lewis (cop. 1980). *Interviewing : a guide for health professionals* [cLewis Bernstein, Rosalyn S. Bernstein (3th ed). New York: Appleton-Century-Crofts. [Catàleg](#)
- Billings, J. Andrew (cop. 1999). *The Clinical encounter : a guide to the medical interview and case presentation* (2nd ed). St. Louis, Mo.: Mosby. [Catàleg](#)
- Coulehan, John L (cop. 2006). *The Medical interview : mastering skills for clinical practice* (5th ed.). Philadelphia: F.A. Davis Company. [Catàleg](#)
- Cole, Steven A (cop. 2000). *The Medical interview : the three-function approach* (2nd ed.). St. Louis: Mosby. [Catàleg](#)
- Tierney, Lawrence M. (cop. 2005). *The Patient history : evidence-based approach* . New York: Lange medical books / McGraw-Hill Medical Publishing Division. [Catàleg](#)
- Miller, William (cop. 2002). *Motivational interviewing : preparing people for change* (2nd ed.). New York: Guilford Press. [Catàleg](#)
- Smith, Robert C. (Robert Charles) (cop. 2002). *Patient-centered interviewing : an evidence-based method* (2nd ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. [Catàleg](#)
- Bickley, Lynn S (cop. 2007). *Bates guía de exploración física e historia clínica* (9ª ed.). Barcelona: Wolters Kluwer. [Catàleg](#)
- Munro, John F. (cop. 2001). *Macleod exploración clínica* (10a ed.). Barcelona [etc.]: Harcourt. [Catàleg](#)
- Seidel, Henry M. (2003). *Manual mosby de exploración física* (5a ed.). Madrid [etc.]: Elsevier. [Catàleg](#)
- Tomás y Garrido, Gloria María (cop. 2001). *Manual de bioètica* . Barcelona: Ariel. [Catàleg](#)
- Gómez-Heras, José María G. (cop. 2005). *Bioètica : perspectivas emergentes y nuevos problemas* . Madrid: Tecnos. [Catàleg](#)
- Gispert Cruells, Jorge (2005). *Conceptos de bioètica y responsabilidad médica* (3a ed.). México, D.F. [etc.]: El Manual Moderno. [Catàleg](#)
- Buckman, Robert (1998). *Com donar les males notícies: una guia per a professionals de la salut*. Eumo Editorial. [Catàleg](#)

Avaluació i qualificació

Activitats d'avaluació

Descripció de l'activitat	Avaluació de l'activitat	%
TUTORIES 3 CASOS	Realitzarà 3 casos mitjançant metodologia ABP i realitzarà l'avaluació amb el qüestionari establert per part del tutor	40
EXAMEN PRACTIC ABP	Mitjançant un cas realitzarà una Avaluació ABP i una part practica	35

Seminari d'entrevista clínica 1	Realització de la tasca corresponent (2%)	2
Seminari d'entrevista clínica 2	Realització de la tasca corresponent (2%)	2
Seminari d'entrevista clínica 3	Realització de la tasca corresponent (2%)	2
Seminari d'història clínica 1	Realització de la tasca corresponent (2%)	2
Seminari d'història clínica 2	Realització de la tasca corresponent (2%)	2
Seminari d'història clínica 3	Realització de la tasca corresponent (2%)	2
Seminari Habilitats de Comunicació	Realització de tasca corresponent (2%)	2
Anàlisi de l'entorn assistencial	A partir de la visualització de diferents entorns assistencials detectar els elements clau que el condicionen	2
Magistral	Realització de la tasca corresponent (2%)	2
Cine Fòrum	Realització de tasca corresponent (2%)	2
Practiques a les Consultes	Realització tasca corresponent (2%)	2
Entrevista Clínica vídeogravada amb pacient simulat	L'alumne haurà de fer un informe de l'entrevista que realitzarà a un pacient simulat i que es vídeogravarà pel seu posterior anàlisi i feed-back	3

Qualificació

Per superar el mòdul cal aprovar (nota superior a 5 sobre 10) cadascuna de les 3 parts avaluatives considerades: 1. Tutories (40%) 2. Examen pràctic ABP (35%) 3. Tasques (25%).

La nota màxima que es pot obtenir de les avaluacions de les activitats suspeses serà d'un 5 si l'alumne es considera apte, independentment de la nota que obtingui d'aquesta avaluació. Aquesta nota farà promig amb la nota que l'alumne hagi obtingut en les altres activitats avaluable i que hagi superat prèviament.

Observacions

L'activitat de vídeogravar una entrevista clínica és obligatòria i condició indispensable per presentar-se als exàmens.